

Şeâir-i İslâm diye ifade edilen İslami semboller, İslam'ın ve Müslüman kimliğinin belirleyici unsurlarından biridir, başka bir ifade ile birer alâmet-i fârikadır. Şeâir, ilâhî mesajın zaman ve mekân sınırlarını aşarak her çağda ve coğrafyada canlı kalmasında ve güncelliğini korumasında önemli bir rol oynar. Çağlar üstü mesajın, müntesipleri arasındaki tevhid ruhunu güçlendirir, birlik ve beraberliği temin eder. Geçmiş ile gelecek arasında inanç, ibadet ve kültürel birliktelik bağlamında bir köprü vazifesi görür. Müslüman kimliğini diri tutar. Bu yüzden bütün Müslümanlar, Şeâir-i İslam'a derin bir saygı ve bağlılık duyar, bunu bir takva sebebi olarak kabul eder. Bunlara karşı saygı eksikliğini de yerine göre inanç ve ibadet hayatı açısından mahzurlu görür. Sembollerin etki gücünün yüksek olduğu modern dünyada da sembollere yönelik her türlü olumsuz davranış, o sembolü temsil eden değerlere karşı yapılmış gibi addedilmektedir. İslam tarihi açısından bakıldığında, din-sembol ilişkisinin en canlı örneklerinin Hz. İbrahim'in (a.s.) hayatında görüldüğü söylenebilir. Prof. Dr. Selim Özarlan'ın "Şeâir-i İslâm'ın Oluşumunda Hz. İbrâhîm'in Şeriatının Rolü" makalesi bu konuda bize çok değerli bilgiler sunmaktadır.

Kur'an-ı Kerîm kendisine özgü nazmı ve üslûbu olan bir kitaptır. Kur'an-ı Kerîm'in hitap şekli birçok konuyu kendisine özgü bir dil ve metin örgüsüyle bizlere sunmaktadır. Müfessirler, Abese sûresinin sebab-i nüzûlüne dair bilgileri dikkate alarak Abese ve Tevellâ'nın muhatabının Hz. Peygamber olduğu görüşündedirler. Bazı araştırmacılar muhatabın Resûlullah olmadığını belirtmektedirler. Temel tefsir kaynakları ise, böyle bir kınamanın Resûlullah'ın Allah katındaki değerine halel getirmediğini ifade etmişlerdir. Doç. Dr. İhsan Arslan, "Abese'nin Muhatabı Kimdir?" Başlıklı makalesinde Abese'nin muhatabının kim olduğunu Arap dilinin incelikleri çerçevesinde ele aldı.

İnsan, dünyaya geldiği andan itibaren ebeveyninin yardım ve rehberliğine ihtiyaç duyar. Âdem (a.s.) bu anlamda ilk insan ve ilk rehberdir. Her geçen gün değişen ve gelişen dünyada insan, dini konularda kendisine yol gösterecek, İslam'ı pratik hayatta nasıl yaşayacağını, sorunlarını nasıl çözüme kavuşturabileceğini gösterecek birilerine ihtiyaç duyar. Özellikle modern hayatın, bilgi kirliliği içinde insanı adeta bilinmeze sürüklediği günümüzde, kişi problemlerini birebir görüşüp müzakere edeceği ve çözümler bulacağı ortamlara ihtiyaç duymaktadır. Dinî danışma ve rehberliğin Batıda ortaya çıktığı söylene de İslâm geleneğinde de dinî bir hizmet alanı olarak geçmişten günümüze devam eden kadim bir müessesedir. Bu geleneği ve günümüzdeki yansımalarını Yrd. Doç. Dr. Ömer Faruk Söylev, "Dinî Danışma ve Rehberliğin Teolojik Temellerine İslâmî Yaklaşım" isimli makalesiyle ele aldı.

İnsanlığın barışa her zamankinden daha fazla muhtaç olduğu bir zamandı. Getirdiği mesajın özünde barış ve esenlik olan İslam, bütün insanlığın dünya ve ahiret mutluluğunu hedefleyen bir din. Ne yazık ki İslamiyet'i kaynağından öğrenmek yerine, ön yargılar ve yanlış bilgiler üzerinden oluşturulan İslam algısıyla, bugün terör ile İslam yan yana getirilmeye çalışılıyor. Yanlış malzeme ve argümanlar da bu fikri beslemek için maksatlı olarak kullanılıyor. Üretilen bir korku olarak günümüzde bir endüstri haline getirilen "İslam korkusu" hakkındaki değerlendirmeleri, karikatür krizi örneği üzerinden "Karikatür Krizi: Danimarka'da Homojen

Kültür Söylemi ve İslamofobinin Tezahürü” başlıklı makalesiyle Yrd. Doç. Dr. Nebile Özmen ele aldı.

İslâm tarihi boyunca şehir planlarının merkezinde yer alan cami ve mescitler, tarih boyunca kadın erkek, yaşlı genç ayrımı yapılmaksızın herkesin ibadetlerini özgürce yerine getirdiği, aynı zamanda toplumu inşa ve imar eden, toplumsal yaraları saran mekânlardır. Camiler, başlangıçtan günümüze ibadethane olmanın yanı sıra eğitim, barınma, yardımlaşma ve dayanışma gibi pek çok sosyal ihtiyacın karşılandığı merkezler olmuşlardır. Bunun örneklerini her Müslüman ülke ve coğrafyada görmek mümkündür. Bu konuda zengin vakfiyeler oluşmuş ve bu vakfiyeler, buldukları yerlerde sosyal hayatın bel kemiğini oluşturacak, toplumu ayakta tutacak merkezlere dönüşmüştür. Bu örnekler içerisinde Süleymaniye Külliyesi incelemeye değer bir zenginliktedir. Osmanlı Devleti’nin güçlü padişahlarından Kanunî döneminde, büyük mimar Sinan tarafından yapılan Süleymaniye Camii ve Vakfiyesindeki cami hizmetlileri ve verilen hizmetlere dair çok değerli bilgileri, Prof. Dr. Ahmet Koç ve Ar. Gör. Ömer Özdemir, “Kanunî Vakfiyesi’ne Göre Süleymaniye Camii ve Görevlileri” başlıklı makalesinde bizimle paylaştı.

Ülkemizde yaygın din eğitimi Diyanet İşleri Başkanlığı’nca camilerde ve Kur’an kurslarında verilmektedir. Kur’an kursları, temel dini bilgilerin çocuklara ve genç kuşaklara aktarılması yanında sosyal ilişkilerin geliştirilmesi, toplumsal birlik ve beraberliğin sağlanması açısından da çok önemli bir görevi yerine getirmektedir. Toplum olarak belki de yeterince farkına varamadığımız bir unsur olarak, Kur’an Kursları’nın dinî-sosyal eğitime katkılarını Yrd. Doç. Dr. Abdullah İnce, “Kur’an Kursu Öğreticisi Görüşlerine Göre Kur’an Kurslarının Dinî Sosyalleşmeye Katkıları” başlıklı makalesinde ele aldı.

Kur’an bilginimizin tazelenmesi ve gelişip zenginleşmesi Kur’an ile ilişkimizin sürekli diri tutulması ve onu doğru anlamak için çaba gösterilmesi ile yakından ilgilidir. Günümüzde Diyanet İşleri Başkanlığının yürütmekte olduğu din hizmetinin muhatap kitlesi ve etki alanı her geçen gün genişlemekte, yurt içi ve yurt dışında hizmet beklentileri her geçen gün artmaktadır. Din hizmetlerini her yönüyle değerlendirip saha araştırmaları yapan ve ortaya çıkan veriler ışığında yeni hizmet parametreleri ortaya koyan çalışmaların, daha verimli ve etkin bir din hizmeti sunmada sağlayacağı katkı izahtan varestedir. Başkanlığımızın yurtdışındaki vatandaşlarımıza hizmet götürmek için geçici statüde din görevlisi göndermesi 1971 yılında Ramazan ve Kurban Bayramı vesilesiyle başlamıştır. Yrd. Doç. Dr. Hasan Yerkazan, “Öğrencilerin Gözüyle Almanya’da Cami Dersleri” isimli çalışmasında, Almanya Diyanet İşleri Türk İslâm Birliği bünyesinde yürütülmekte olan din eğitimi faaliyetlerini; camilerin fizikî durumu, eğitimcilerin verimliliği, cami derslerinde uygulanan yöntemleri vb. konular üzerinden bizimle paylaştı.

Dergimizi ilim ve fikir dünyamızda yeni ufuklar açması dileğiyle istifadenize sunuyor, bir sonraki sayıda tekrar buluşmayı diliyorum.

Dr. Yüksel Salman